

UZZIŅAI

Tiesības saņemt informāciju ir viena no vārda brīvības neatņemamām sastāvdaļām. 1998.gadā tika pieņemts Informācijas atklātības likums. Tas nosaka vienotu kārtību, kādā privātpersonas ir tiesīgas ie-

gūt informāciju iestādē un to izmantot. Ievērojot labas pārvaldības principu, iestāde pēc savas iniciatīvas nodrošina piekļuvi noteiktai veida vispārpieejamai informācijai. 2001.gadā pieņemti Ministru kabineta noteikumi "Kārtība, kādā valsts in-

stitūcijas ievieto informāciju internetā". Turpmāk vairākkārt noteikumi papildināti, iekļaujot arī noteikumus pašvaldībām. Jaunākie noteikumi pieņemti pērn septembrī.

Par to, kas notiek novados un novadu pašvaldībās, internetā informē pašvaldību mājaslapas. Nesen kāda "Druvas" lasītāja puda viedokli, ka pašvaldību mājaslapas ir kā tādi kultūras un sporta pasākumu afišu stabi, jo priekšplānā tikai koncerti, sacensības, bet, lai atrastu informāciju, ko dara pašvaldība, ko lēmusi, jāvelta lielas pūles. Vai tiešām tik daudzus interesē sabiedriskā dzīve?

Par pašvaldību mājaslapām saruna ar pašvaldību vadītājiem: **Elitu Eglīti** (Amatas novads), **Hardiju Ventu** (Pārgaujas novads), **Indriķi Putniņu** (Vecpiebalgas novads), **Aināru Šteinu** (Līgatnes novads), **Elīnu Stapuloni** (Priekule novads) un **Aivaru Damrozi** – Raunas novada domes priekšsēdētājas vietnieku, priekšsēdētāja pienākumu izpildītāju priekšsēdētājas atvaļinājuma laikā.

E.Eglīte: – Novada mājaslapai ir nepilni 30 tūkstoši pastāvīgo lietotāju. Kad ieraudzīšu, ka tik daudz cilvēku apmeklē kultūras pasākumus, tad tā varētu domāt. Diezin vai iedzīvotāji tik ļoti seko kultūras notikumiem. Cilvēku interese par mājaslapām palielinās tāpat kā par sociālajiem tīkliem.

E.Stapulone: – Kad meklējam kādu informāciju, telefonā ieejam internetā mājaslapā. Tā ērti var uzzināt.

A.Damroze: – Tāpēc jau tagad ir būtiska mobilā aplikācija. Cilvēks ne jau apsēžas pie datora un meklē informāciju, bet stāv uz ielas un skatās telefonā.

E.Eglīte: – Protams, mājaslapā novada iedzīvotāji neuzzinās, kuram nav izturēti ceļš, kādus pabalstus kurš saņēmis.

I.Putniņš: – MK noteikumi jau nosaka, kam jābūt mājaslapā, to arī nodrošinām. Galvenais ir informēt iedzīvotājus. Un ne tikai pašu novada, bet plašāku sabiedrību, kaut vai potenciālos tūristus. Mājaslapai ir būtiska nozīme, jo te ir pašvaldības oficiālā informācija, tas, ko pašvaldība vēlas pastāstīt iedzīvotājiem. Pagājušajā gadā izstrādājām jaunu mājaslapas versiju, jo jāseko līdzi arī jaunākajām tendencēm, arī mājaslapas novece.

H.Vents: – Ar 2020. gadu visām pašvaldībām būs jābūt arī mobilajām aplikācijām. Tie atkal būs ieguldījumi. Mājaslapā ir novada attīstības programma, teritorijas plānojums, investori vispirms pavērtē, vai konkrētajā vietā varēs darīt to, kas iecerēts. Tā ir visbiežākā saziņa ne tikai ar iedzīvotājiem, bet ar ikvienu. Kultūra ir tikai maza sadaļa.

Mājaslapā kopienai aktuālais

- **Diemžēl, atverot mājaslapas, uzreiz parādās tieši kultūras pasākumi – viena informācija seko nākamajai; tad pa vidu kāda tiešā pašvaldības ziņa – kā tīrīs ziemā ceļus, komiteju darba kārtība; atkal koncerts; tad pašvaldība meklē kādu darbinieku.**

H.Vents: – Katra pašvaldība izvērtē, kas līdztekus obligāti noteiktajam ir svarīgākais un kādā kārtībā to publicēt. Ir ceļu kartes – katrs var redzēt, kurš valsts, kurš pašvaldības ceļš. Visa informācija ir. Viegli atrast speciālistu kontaktus – ja kas interesē, var piezvanīt. Top tūrisma sadaļa, kas būs trijās valodās. Mājaslapa ir viena no pašvaldības sejmām.

A.Damroze: – Bieži vien skatītājiem grūtības rada tas, ka pašvaldībām mājaslapu struktūra ir līdzīga, bet ne vienāda. Protams, vienkāršāk būtu, ka visās, piemēram, kontakti būtu vienā vietā. Tiklīdz atver kādu mājaslapu, jāmeklē, kur ko atrast. Ja kaut ko meklē vairākās lapās, tas prasa vairāk laika.

- **Par to tiek runāts arī valsts līmenī, lai valsts iestāžu un pašvaldību mājaslapās informāciju varētu ērti atrast.**

E.Eglīte: – Ja runājam par valsts portālu *latvija.lv*, tad tas ir bijis neveiksmīgs. Valsts institūcijas nespēj attaisnot savus portālus, tā nav pašvaldību problēma. 119 pašvaldības var uzturēt mājaslapas, kādas grib. Un tieši tas ir interesanti. Pati ar interesi apskatu citu novadu interneta vietnes, un man patīk, ka tās ir dažādas. Vai tā ir problēma? Valsts vēlētos, lai visiem – maziem, lieliem novadiem un pilsētām – tās ir vienādas, un tad būs lēti.

I.Putniņš: – Izstrādājot jauno mājaslapu, svarīgākais bija, lai informāciju ir viegli atrast. Arī vecajā bija visa informācija, tikai atrast bija sarežģīti. Vienmēr jau kādam tas nebūs viegli. Būtisks ir arī noformējums, kad atver mājaslapu, lai gribas iet tālāk.

H.Vents: – Mājaslapa ir tā, kas visbiežāk sniedz informāciju, ko pašvaldība patlaban dara, izdarījusi un plāno darīt.

- **Vai tas ir atrodams mājaslapās. Piemēram, par lēmumiem, kas tiek gatavoti?**

H.Vents: – Komiteju un domes darba kārtība Pārgaujas novada mājaslapā ir.

E.Eglīte: – Ne jau lēmumu projekti. Iedzīvotājiem līdzdalības formas ir dažādas, ne jau tikai domes sēdes apmeklējums. Iedzīvotājiem ir iespēja tikties ar deputātiem. Kāpēc neiet uz tikšanās ar deputātiem? Neatrisinātās problēmas pašvaldībā zina, tāpēc

nav jāriko tikšanās. Nav tā, ka pašvaldības neko nepēta, neko nezina. Gan deputāti, gan darbinieki taču ikdienā tiek ar iedzīvotājiem, dzird viņu problēmas un vajadzības.

- **Katrā pašvaldībā ir atbildīgais par informācijas atjaunošanu?**

H.Vents: – Speciālisti sniedz informāciju, atbildīgais par mājaslapu to precizē, tad ievieto.

E.Stapulone: – Atbildīgais seko līdzi visiem domes lēmumiem, darbiem, lai tie parādītos mājaslapā. Ir jādomā par tehniskām lietām, liela uzmanība tiek veltīta datu aizsardzībai. Tehniskie risinājumi nav lēti.

I.Putniņš: – Mājaslapu uzturēšana nav dārga.

H.Vents: – Līdz 20 eiro mēnesī.

- **Kā, jūsuprāt, trūkst jūsu pašvaldību mājaslapās?**

A.Šteins: – Cilvēkus interesē vietējā kopiena. Mēs par maz runājam par to, bet tā ir valsts pamats. Katrai kopienai ir savas tradīcijas, un tās ir jākopj, nevis jāvienādo ar citām. Vietējai kopienai pati svarīgākā ir tā informācija, kas ir vietējā avīzītē, mājaslapā, tad reģionālajā avīzē. Un tikai pēc tam *latvija.lv*. Mēs gribam visu pavērst otrādi – lai visas mājaslapas ir vienādas, formālas. Vietējiem ir ļoti zināms, kas kur mājaslapā atrodas. Mājaslapa ir viens no sabiedrības un pašvaldības saziņas veidiem, jo uz sapulcēm cilvēki vairs nenāk, pat ja premjers atbrauc, atnāk dažī. Esmu pārliecināts, ka pēc gadiem pieciem par mājaslapām runāsim kā par ko senu, kā par savulaik populāriem peidžeriem. Informācijas apmaiņas tehnoloģiju attīstība ir tik strauja, ka šodien nevaram pat iedomāties, kā pēc dažiem gadiem saņemsim informāciju. Ja pirms laika mājaslapa bija jaunums, sen vairs tā nav. Novadā nopietni domājam, kā veidot komunikāciju ar iedzīvotājiem, kā domu noformulēt divos nepaplašinātos teikumos, lai lasītājs nepārprotami saprastu.

E.Stapulone: – Tā ir, cilvēki kļūst slinkāki, vairāk par diviem teikumiem nelasa. Diemžēl lēmumus divos teikumos nepateikt. Lai saprastu, jāiedziļinās jautājuma būtībā, tam vajag laiku, kuru ne katrs gatavs vēlēt.

A.Šteins: – Un tas, ka cilvēki ierauga mājaslapā ziņu, ka būs kāds koncerts, ir brīnīšķīgi.

E.Eglīte: – Viss taču mainās, arī pieprasījums pēc informācijas, interese par kaut ko. Mājaslapas, vietējie izdevumi atspoguļo pašvaldības darbu. □

VIEDOKLIS

“Latvijas pašvaldību mājaslapas ir ļoti dažādas. Ne tikai pašvaldībās, arī valsts pārvaldē ir dažāds priekšstats, kādām tām vajadzētu būt. Ministru kabineta jaunie noteikumi “Kārtība, kādā iestādes ievieto informāciju internetā”, kas tika pieņemti pērn septembrī, izvirza jaunas prasības. Tās jāievieš pakāpeniski, sākot no 2019. gada 23. septembra līdz 2021. gada 23. jūnijam. Tā ka mājaslapās būs izmaiņas. Jāseko līdzi informācijas tehnoloģiju attīstībai, tuvākajos gados arī pašvaldībām jābūt mobilajām lietotnēm,” saka Latvijas Pašvaldību savienības (LPS) Komunikācijas nodaļas vadītāja, padomniece sabiedrisko attiecību jautājumos **JANA BUNKUS** un uzsver, ka svarīgi ir ievērot labas pārvaldības principus un būtiski, lai iedzīvotāji par iegūt sev nepieciešamo informāciju.

“Kā katra pašvaldība uzskata,

tādu arī veido mājaslapu. Katrai kas cits ir svarīgāks. Mājaslapa ir dzīva, svarīgi, lai tajā aizvien būtu jauna informācija, lai tā uzreiz ieraugāma,” atgādina J. Bunkus. Viņa atzīst, ka ne vienmēr vietnes apmeklētāji var ātri atrast to, ko meklē. Ir daudz sadaļu, iespējams, vajag kādas optimizēt.

“Ir pašvaldības, kuru mājaslapās ikviens var uzdot jautājumus un saņemt atbildes, tiek rīkotas viedokļu aptaujas par novadā aktuāliem jautājumiem. Tā ir saziņa ar iedzīvotājiem. Pēc lēmumu pieņemšanas speciālisti var skaidrot, kā domē nolēmtais ietekmēs vai neietekmēs katru iedzīvotāju,” pārdomās dalās LPS Komunikācijas nodaļas vadītāja un atzīst, ka pašvaldību ikdienas darbā daudz kas atkarīgs no speciālistu kapacitātes, no tā, cik noslogots ir darbinieks, kura atbildībā ir mājaslapa, jo ne visās pašvaldībās ir sabiedrisko attiecību speciālisti. □

PIEREDZE

Uzņēmēja Marta Martinsone – Kaša piedāvā arī pakalpojumus un meklē kontaktus mājaslapās.

“Ierakstu *google.lv* un atrodu informāciju par visām pašvaldībām. Tad veru vaļā katru lapu. Dažā ir tik daudz sadaļu, ka grūti atrast kontaktus. Ir mājaslapas, kur tos var uzreiz ieraudzīt un pat atveras tabulas ar visiem pašvaldības, tāpat arī pašvaldības iestāžu darbinieku vārdiem, amatiem, tālrunu numuriem, e-pastu adresēm. Ir tādas vietnes, kurās kontakti jāmeklē sadaļā

“Pašvaldība”. Ja neizdodas kontaktus atrast, atkal izmantoju *google.lv*, tad jau meklējot konkrētas pašvaldības sabiedrisko attiecību speciālistu. Aizsūtu piedāvājumu. Ne reizi vien tiek saņemta ziņa, ka tāds e-pasts neeksistē. Tāpat mēdz būt ar pašvaldību kopīgajiem e-pastiem. Tātad nav atjaunota informācija. Gadījies, mājaslapā lasu, ka jau vairāk nekā gadu kāds darbinieks ir ilgstoši atvaļinājumā, bet nav norādīts, kurš ir viņa vietā,” stāsta uzņēmēja. Viņasprāt, visērtāk būtu – ieej mājaslapā un uzreiz ieraugi sadaļu “Kontakti”. □

Lappusi sagatavoja **SARMĪTE FELDMANE**

Publikācijas sagatavotas ar Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Mērķprogrammā “Reģionālo un vietējo mediju atbalsta programma” atbalstīts projekts nr. Nr.2/MEDIA/18/013

Valsts reģionālās attīstības aģentūra